„ljudi jel to moguće?!“ svojevremeno je kliknuo, prenoseći utakmicu, Mladen Delić. Za prijevremene izbore se može kazati isto.

Okolnosti mijenjaju pravila igre. Na hrvatskoj političkoj sceni događaju se tektonske promjene koje nije nikako moguće identificirati kao trenutni hir nekoliko pojedinaca. Promjene se događaju na cjelokupnoj političkoj sceni.

Projekt „Možemo“ polako se transformira u projekt ne-Možemo. Odlični rezultati na parlamentarnim izborima i još blistaviji ne samo u gradu Zagrebu ocjenjeni su kao velika ugroza SDP-a što je on jasno pomirljivo priznao ušavši, bez uvjeta, u koaliciju s gospodinom Tomislavom Tomaševićem. Međutim, početnički neuspjesi ne mogu se prikriti usprkos podrške predsjednika Zorana Milanovića. Osim toga Možemo je, poput Mosta, heterogena grupa političara koji su svojim utemeljenim raspravama unaprijedili i poboljšali sliku Hrvatskog sabora. Vjerojatno je da bi prijevremeni izbori smanjili broj saborskih zastupnika, pa bi time priča kako će Možemo smijeniti HDZ ostala samo neukusna priča.

SDP je od gubitka parlamentarnih izbora u previranju. Gospodin Čedo Grbin nije prihvaćen kao novi predsjednik stranke kojemu je omogućeno potrebno restrukturiranje SDP-a kao nužne pretpostavke borbe za vlast na slijedećim parlamentarnim izborima. Bez obzira kako završio postojeći sukob SDP će imati velikih problema da opstane, pa, prema tome, izlišno je govoriti o političkom duopolu. Ostaje samo monopol HDZ-a.

Domovinski pokret je od samog početka bio politički kolaž. Pokretač projekta gospodin Miroslav Škoro nije dobio fer uvjete kako od drugih stranaka na čelu s premijerom Andrejom Plenkovićem i predsjednikom Zoranom Milanovićem tako ni od „prve garniture“ koja mu se je pridružila. Završilo je kako je završilo. Za domovinski pokret je dobro da će štafetnu palicu preuzeti gospodin Ivan Penava. On bi mogao biti daleko veći problem gospodinu Andreju Plenkoviću od Miroslava Škore. Ono što preostaje novim predsjedniku jest program stranke pri čemu posebno mislim na njegov gospodarski dio.

Most je počeo kao grupa. Na samom početku nastojao se je nametnuti kao odlučujući čimbenik HDZ-u što je rezultiralo političkim fijaskom. Dobro je da je ostao kao grupa nezavisnih političara što mu omogućuje bar verbalnu korekciju postojeće politike. Novi članovi Mosta predstavljaju osvježenje političke scene što znači da ih valja identificirati kao inicijatore novih kombinacija na

političkoj sceni.

Suverenisti su posebni po tome što imaju daleko veći broj mjesta u Hrvatskom saboru od broja glasova na parlamentarnim izborima. Na desnom političkom spektru nastavili su politiku Stranke Milan Bandić 365 s tom razlikom što nije jasno tko je uistinu na čelu Suverenista. Suverenisti da bi postali politički čimbenik morali bi precizirati što za njih znači suverenitet i to jasno prezentirati hrvatskoj javnosti. Ako je to suverenitet iz vremena nacionalne države tada su oni konzervativna stranka koja ima za cilj napustiti EU sa svim posljedicama te i takve politike. Ako su suverenisti kako ih tumači tržišna država tada njihovi javni nastupi su u najmanju ruku nerazumljivi.

Na kraju ostaje HDZ. Možda bi bilo korektnije reći gospodin Andrej Plenković. HDZ-a kao političke opcije već davno nema. Gospodin Andrej Plenković dao je potpuno novi imidž HDZ-u. Pad popularnosti SDP-a otvara mu dodatni prostor pa je vjerojatno da će gospodin Andrej Plenković slijedeće godine u devetom mjesecu pokrenuti prijevremene parlamentarne izbore. Mnogi čimbenici sugeriraju izvanredne izbore.

Postoji velika čak upadljiva sličnost između prvog predsjednika Franje Tuđmana i Andreja Plenkovića. Franjo Tuđman, suglasno svojem vojničkom iskustvu, od HDZ-a je učinio falangu sličnu kao što je to pred više od dva tisućljeća učinio Filip Makedonski. Premijer Andrej Plenković je tu falangu učinio operativnom do te mjere da bi mu i sam Franjo Tuđman čestitao. Međutim, naš premijer Andrej Plenković je svjestan da je uspjeh u hrvatskoj nepodnošljiv čak i u vlastitoj stranci. U HDZ-u prema tome slijedi provjetravanje rukovodeće strukture kao što je to umješno i uspješno radio i do sada. Branio svoje ministre, pa ih smjenjivao. Postao je gospodar života i smrti u vlastitoj stranci. Tako će poslušne zamijeniti oduševljenim sljedbenicima, što će, sa svoje strane, povećati efikasnost ionako efikasne falange. Dobivanje prijevremenih parlamentarnih izbora omogućuje mu preustroj lokalne uprave i samouprave a da pri tome ne smanji utjecaj HDZ-a na lokalnoj razini. Tako bi učinio ono što nije uspjelo Dinku Cvitanu – udaljiti lokalne šerife iz političkog života.

Vjerojatno se pitate zašto bi sve to pokrenuo premijer Plenković kad ionako ima svu vlast. To je točno. Međutim, mišljenja sam kako nastoji izvršiti još mnoge stvari u Hrvatskoj ali mu postojeća koalicija to ne bi dozvolila ili bar mu ne bi dozvolila u mjeri u kojoj bi on to želio. Naime, pobjeda HDZ-a na izvanrednim parlamentarnim izborima morala bi biti daleko uvjerljivija od pobjede na prethodnim izborima, iako i ponavljanje rezultata omogućuje daleko veće koalicijske mogućnosti u odnosu na postojeću kombinaciju. Da bi postao državnik premijeru Plenkoviću je potrebna promjena Ustava što znači umjesto sadašnjih 76 glasova dvotrećinsku većinu od bar 101 glas.

Osim toga, ne treba zaboraviti da su za tri godine izbori u Bruxellesu što mu omogućuje da nakon prijevremenih izbora postojećem broju potpredsjednika doda funkciju zamjenika predsjednika što bi mu omogućilo kao premijeru daleko veću slobodu i mogućnost angažiranja na pitanjima od važnosti za EU što je dobro polazište ako želi preuzeti jednu od vodećih funkcija na razini EU. Odlaskom na jednu od vodećih funkcija u EU bio bi veliki dobitak za premijeraÂ Plenkovića osobno. Međutim, ništa manji dobitak ne bi bio za Hrvatsku jer bi, hoće nećeš, više implicite nego explicite pomogao u savladavanju sve većih problema.

Naime, ako SDP smanji broj saborskih zastupnika koje neće preuzeti Možemo jer je pokazao da nije igrač koji može voditi zemlju dio, ja očekujem većina, će glasati za Andreja Plenkovića. Valja uočiti da sam kazao Andrej Plenković a ne HDZ (koji će već biti restrukturiran). Most će vjerojatno zadržati potporu birača na postojećoj razini. Moguće je malo povećanje koje, međutim, neće utjecati na odnos snaga u Hrvatskom saboru. Suverenisti bi, prema mome mišljenju, lošije prošli i dobili daleko manji broj mjesta u Hrvatskom saboru. Ostaje kao izazov Domovinski pokret. Pitanje je što može učiniti Ivan Penava u godinu dana, odnosno, što je isto, u kojoj je mjeri moguće harmonizirati različite pristupe kako bi mogao formirati falangu koja bi se mogla obračunati na političkom polju. Moje mišljenje je da su šanse male, ali uspjeh Ivana Penave bio bi dobitak koji bi smanjio utjecaj Mosta i posebno Hrvatskih suverenista. Â To je samo moje mišljenje kao uostalom cjelokupna rasprava.

Prema tome, premijeru Plenkoviću najveći problem ostaje njegov vlastiti HDZ. To je razlog zašto mora odlučno odmah prići restrukturiranju vlastite stranke. Ukoliko u tome uspije realno je očekivati da će polučiti velike rezultate kako za sebe tako i za HDZ. Ja se nadam da će najveći dobitnici biti hrvatski građani.